

MEMORANDUM

LOKALE VERKIEZINGEN 2012

Het Minderhedenforum treedt op als spreekbuis van de etnisch-culturele minderheden in Vlaanderen en Brussel en is een koepel van 13 erkende federaties van zelforganisaties van etnisch-culturele minderheden, die samen meer dan 1500 zelforganisaties over heel Vlaanderen en Brussel ondersteunen.

---

inhoudstafel

10-PUNTENLIJST

Volwaardig participatiebeleid	3
1. etnisch-culturele verenigingen actief betrekken	
2. netwerken met lokale Roma-groepen uitbouwen	
3. etnisch-culturele verenigingen ondersteunen	
Kwalitatief sociaal beleid	3
4. bindende streefcijfers in de ambtenarij	
5. non-discriminatie- en diversiteitclausules in aanbestedingen	
6. uitbreiding van het onderwijsaanbod en kansrijke buitenschoolse opvang	
7. adequate bestraffing en geloofwaardige preventie van onveiligheid	
8. standplaatsen voor woonwagens	
Integraal gelijke kansenbeleid	4
9. toegankelijke dienstverlening en omgang met anderstaligen	
10. een strategisch antidiscriminatiebeleid in de huisvesting, op het werk en in de horeca	

VOLLEDIGE LIJST MET AANBEVELINGEN

A. Horizontale aandachtspunten	5
I. Erkenning van middenveld en participatie.....	5
II. Antidiscriminatie, gelijke kansen en interculturalisering.....	5
B. Aandachtspunten per beleidsdomein	6
III. Werk, Personeelsbeleid en Economie.....	6
IV. Onderwijs.....	7
V. Sociaal beleid.....	7
VI. Jeugd en Vrije Tijd.....	7
VII. Wonen, huisvesting, ruimtelijk beleid, stadsvernieuwing.....	8
VIII. Veiligheid en preventie.....	8

10 puntenlijst

Volwaardig participatiebeleid

1. Lokale besturen **betrekken etnisch-culturele verenigingen bij het beleid**, en dit in verschillende relevante domeinen (onderwijs, sociaal beleid, cultuurbeleid,...). Steden en gemeenten doen dit via de uitbouw van inspraakkanalen waarin de verenigingen structureel, onafhankelijk, en representatief de stem van de etnisch-culturele minderheden kunnen vertolken.
2. Lokale besturen bouwen **netwerken uit met lokale Roma-groepen**. Zij ondersteunen brugfiguren die werken vanuit de Romaverenigingen. Brugfiguren, al dan niet Roma, versterken de band tussen Roma en de rest van de lokale samenleving. Zij werken aan het verkleinen van de kloof tussen 'wij en zij' en bevorderen zo het samenleven op maatschappelijke domeinen zoals arbeid, onderwijs, huisvesting, gezondheid, ...
3. Het lokaal bestuur **ondersteunt etnisch-culturele verenigingen structureel** bij hun werking, vooral in de sectoren cultuur, jeugd en sport. De criteria voor subsidiëring zijn transparant, maatschappelijk relevant en begrijpelijk verwoord. Verenigingen krijgen toegang tot minimale logistiek zoals zalen en materiaal.

Kwalitatief sociaal beleid

4. Lokale besturen streven naar een weerspiegeling van de diverse samenleving in hun personeelsbestand. Ze nemen een concreet **streefcijfer voor etnische diversiteit in de ambtenarij** op in het bestuursakkoord. Deze resultaatsverbintenis betreft zowel de jaarlijkse instroom als het permanente aandeel en wordt opgesplitst naar statuut (contractueel, statutair, ...) en naar de verschillende functieniveaus. Om voldoende instroom van jong en divers talent mogelijk te maken, zetten lokale besturen in op voldoende **vakantiejobs** voor etnisch-culturele minderheden. De stad/gemeente maakt maximaal gebruik van de mogelijkheden in de rechtspositieregeling om **irrelevante diplomaverenisten** te vervangen door erkenning van werkervaring en buitenlandse diploma's. Lokale besturen laten **hoofddoek**, tulband of andere religieuze tekenen toe voor het personeel.
5. In bestekken voor overheidsopdrachten en subsidiereglementen van lokale besturen worden non-discriminatie- en diversiteitclausules opgenomen om **diversiteit in de privé-sector** te stimuleren. De **nondiscriminatieclausule** sluit discriminerende bedrijven en organisaties uit van procedures voor elke openbare aanbesteding of subsidie. De **diversiteitsclausule** verplicht bedrijven en organisaties die omvangrijke opdrachten en/of projecten uitvoeren voor het lokaal bestuur, om een diversiteitbeleid uit te werken, met afdwingbare streefcijfers voor de duurzame tewerkstelling van etnisch-culturele minderheden. Lokale besturen kunnen er ook voor zorgen dat de aanwezigheid van een diversiteitsbeleid bij sommige opdrachten extra punten oplevert in de gunning
6. Het **lokaal onderwijsbeleid** versterkt de kansen van alle kinderen. Zo spelen de lokale besturen in op de aansluiting tussen vraag en aanbod van onderwijs. Indien nodig voorzien zij proactief in **uitbreiding van het onderwijsaanbod** om capaciteitskort in scholen te vermijden (of op te lossen) en de vrije schoolkeuze te garanderen. Lokale besturen stimuleren de **samenwerking** tussen scholen en andere sectoren zoals etnisch-culturele verenigingen. Ze organiseren kansrijke **buitenschoolse opvang** (studiebegeleiding, extra activiteiten taalstimulering Nederlands, kunsteducatie, sport) en doen inspanningen om de stijgende **kosten** in de gemeentescholen te drukken.

7. Het lokaal bestuur erkent dat **veiligheid** ook een bezorgdheid is van etnische-culturele minderheden en waakt over de veiligheid van alle bewoners op het grondgebied, in alle wijken. Daarbij worden daders adequaat en kordaat **bestraft**. Tegelijk wordt er intensief geïnvesteerd in **preventie**, bijvoorbeeld via een actieve wijkwerking van de politie en via het aanspreken van het netwerk en de brugfunctie van zelforganisaties.
8. Lokale besturen garanderen het recht op **wonen in een woonwagen** op hun grondgebied. Ze voorzien voldoende standplaatsen voor permanent gevestigde woonwagenbewoners, kleine standplaatsen (10 plaatsen) voor woonwagenbewoners die elders geen plek vinden. Voorts geven lokale besturen vergunningen aan woonwagenbewoners zodat ze op hun privégrond een woonwagen mogen zetten.

Integraal beleid van gelijke kansen

9. Lokale besturen leveren inspanningen om de dienstverlening voor de burger af te stemmen op de toenemende diversiteit. Ze geven richtlijnen aan het gemeentelijk onderwijs, de kinderopvang, de sociale huisvesting, speelpleinwerkingen, jeugdverlening, sportdiensten, culturele centra, bibliotheken, en andere stadsdiensten om de **interculturele toegankelijkheid van het aanbod en de publieke ruimte** te bevorderen. Deze richtlijnen bevatten minimale doelstellingen voor de eigen werking (communicatie, personeelsbeleid) en de dienstverlening. Het lokaal bestuur voert in al zijn diensten (loketdiensten, gemeentelijk onderwijs, gemeentelijke kinderopvang,...) een taalbeleid dat de kennis van het Nederlands stimuleert maar tevens respectvol en waardierend omgaat met **anderstaligheid en/of meertaligheid**.
10. Het lokaal bestuur voert een strategisch **antidiscriminatiebeleid in de horeca**, in de **huisvesting**, op de **arbeidsmarkt** en bij de **politie** dat verder gaat dan enkel sensibilisering. De stad/gemeente zorgt ervoor dat portiers of horeca-uitbaters, verhuurders of vastgoedmakelaars die inbreuken plegen op de discriminatie- en racismewetgeving effectief beboet worden of hun vergunning verliezen. De stad/gemeente zorgt er ook voor dat bedrijven en organisaties die veroordeeld worden voor discriminatie, geen beroep meer kunnen doen op subsidies of openbare aanbestedingen. Tot slot kijkt de stad/gemeente toe op een degelijke verbalisering van discriminatieklachten door het politiekorps.

Volledige lijst met aanbevelingen

A. Horizontale aandachtspunten

I. Erkenning van middenveld en participatie

1. Het lokale bestuur **betreft etnisch-culturele verenigingen bij het beleid**, en dit in verschillende relevante domeinen (onderwijs, sociaal beleid, cultuurbeleid,...). De stad of gemeenten doet dit via de uitbouw van inspraakkanalen waarin de verenigingen structureel, onafhankelijk, en representatief de stem van de etnisch-culturele minderheden kunnen vertolken.
2. Het lokale bestuur **werkt samen met etnisch-culturele verenigingen** in het bevorderen van de ontplooiingskansen van etnisch-culturele minderheden, bijvoorbeeld op het vlak van preventie in de welzijnssector of in lokaal onderwijs. De inzet van de verenigingen wordt gehonoreerd.
3. Het lokaal bestuur **ondersteunt etnisch-culturele verenigingen structureel** bij hun werking, vooral in de sectoren cultuur, jeugd en sport. De criteria voor subsidiëring zijn transparant, maatschappelijk relevant en begrijpelijk verwoord. Verenigingen krijgen toegang tot minimale logistiek zoals zalen en materiaal.
4. Het lokaal bestuur bouwt **netwerken uit met lokale Romagroepen**. De stad of gemeente ondersteunt brugfiguren die werken vanuit de Romaverenigingen. Brugfiguren, al dan niet Roma, versterken de band tussen Roma en de rest van de lokale samenleving. Zij verkleinen de kloof tussen 'wij en zij' en bevorderen zo het samenleven op maatschappelijke domeinen zoals arbeid, onderwijs, huisvesting of de gezondheidszorg.
5. Het lokaal bestuur waakt over de evenredige participatie van etnisch-culturele minderheden in **inspraakinitiatieven** zoals adviesraden. Waar nodig worden daartoe gerichte acties ondernomen, waarbij bindende streefcijfers worden gehanteerd.

II. Antidiscriminatie, gelijke kansen en interculturalisering

6. Het lokaal bestuur voert een **sensibiliseringscampagne** tegen racisme en discriminatie via zijn lokale communicatiekanalen, maar doet ook méér. De stad/gemeente voert een gericht antidiscriminatiebeleid op de woningmarkt (zie 'Huisvesting, Wonen'), in de horeca (zie 'Cultuur, Jeugd, Sport, Vrije Tijd'), in het eigen personeelsbeleid (zie 'Werk'), naar de private arbeidsmarkt (zie 'Werk') en in zijn politiecorps (zie 'Veiligheid en Preventie').
7. De lokale meldpunten **antidiscriminatie** in de centrumsteden krijgen alle ruimte om hun bemiddelende en sensibiliserende rol te vervullen bij de behandeling van klachten over derden. Als vervolging aan de orde is, zorgt het meldpunt voor een warme doorverwijzing naar instanties die in rechte kunnen optreden zoals de vakbonden, de zelforganisaties, het Centrum voor Gelijkheid van Kansen (CGKR) en de sociale inspectie.
8. Het lokale bestuur maakt maximaal gebruik van de mogelijkheden die aanbestedingen, convenanten en contracten bieden in de strijd tegen racisme en discriminatie in de privé-sector en de social profit. Via een **nondiscriminatieclausule** maakt de stad of de gemeente duidelijk dat ze geen zaken doet met bedrijven die discrimineren en dat organisaties die discrimineren niet in aanmerking komen voor subsidies. (zie ook 'Werk')

9. Het lokaal bestuur levert inspanningen om de dienstverlening voor de burger af te stemmen op de toenemende diversiteit. De stad/gemeente geeft richtlijnen aan het gemeentelijk onderwijs, de kinderopvang, de sociale huisvesting, speelpleinwerkingen, jeugdverlening, sportdiensten, culturele centra, bibliotheken, en andere stadsdiensten om de **interculturaliteit in het aanbod en de publieke ruimte** te bevorderen. Deze richtlijnen bevatten minimale doelstellingen voor de eigen werking (communicatie, personeelsbeleid) en de dienstverlening.
10. Het lokaal bestuur voert in al zijn diensten (loketdiensten, gemeentelijk onderwijs, gemeentelijke kinderopvang,...) een **taalbeleid** dat de kennis van het Nederlands stimuleert maar tevens respectvol en waarderend omgaat met anderstaligheid en/of meertaligheid.
11. Het lokaal bestuur stimuleert **ontmoeting en dialoog** tussen mensen met verschillende sociale en etnisch-culturele achtergronden. De stad/gemeente werkt hiertoe samen met het middenveld.
12. Het beleid gericht op gelijke kansen van etnisch-culturele minderheden en het samenleven in diversiteit valt uiteraard onder het **gelijke kansenbeleid** of het **sociaal beleid** en niet onder het veiligheidsbeleid.

B. Aandachtspunten per beleidsdomein

III. Werk, Personeelsbeleid en Economie

13. Lokale besturen nemen evenredige arbeidsdeelname op als beleidsprioriteit, met aandacht voor de **jeugdwerkloosheid, ook bij etnisch-culturele minderheden**.
14. Het lokaal bestuur streeft naar een weerspiegeling van de diverse samenleving in zijn personeelsbestand. De stad/gemeente neemt een concreet en bindend streefcijfer voor etnische diversiteit **in de ambtenarij** op in het bestuursakkoord. Deze resultaatsverbintenis betreft zowel de jaarlijkse instroom als het totale personeelsbestand en wordt opgesplitst naar statuut (contractueel, statutair, ...) en naar de verschillende functieniveaus. Om voldoende instroom van jong en divers talent mogelijk te maken, zet de stad/gemeente in op voldoende vakantiejobs voor etnisch-culturele minderheden. Het lokaal bestuur laat de hoofddoek, de tulband of andere religieuze tekenen toe voor het personeel. De stad/gemeente maakt maximaal gebruik van de mogelijkheden in de rechtspositieregeling om **irrelevante diplomaverreisten** te vervangen door **erkenning van werkervaring en buitenlandse diploma's**.
15. In de bestekken voor **overheidsopdrachten en subsidiereglementen** van de stad/gemeente worden non-discriminatie- en diversiteitsclausules opgenomen om diversiteit in de privé-sector te stimuleren. De **nondiscriminatieclausule** sluit discriminerende bedrijven en organisaties uit van elke openbare aanbesteding of subsidie. De **diversiteitsclausule** verplicht bedrijven en organisaties die omvangrijke opdrachten en/of projecten uitvoeren voor het lokaal bestuur, om een diversiteitsbeleid uit te werken met afdwingbare streefcijfers voor de duurzame tewerkstelling van etnisch-culturele minderheden. Het gaat hierbij om een voorwaarde voor de uitvoering van het contract. Lokale besturen kunnen er ook voor zorgen dat de aanwezigheid van een diversiteitsbeleid bij sommige opdrachten extra punten oplevert in de gunning.
16. Het lokaal bestuur bestrijdt **racisme en discriminatie op de eigen werkvloer**. Klachten over racisme en discriminatie binnen de ambtenarij, worden niet behandeld door de meldpunten discriminatie maar door een onafhankelijke ombudsdienst. Deze klachten worden ernstig genomen. Diversiteitsmanagement wordt een standaard onderdeel in het takenpakket van leidinggevenden.
17. Het lokaal bestuur creëert plaatsen voor **leerwerkers en stagiairs** met aandacht voor diversiteit.

18. Het lokaal bestuur voert een **gedifferentieerd activeringsbeleid** met ruimte voor erkenning van verworven competenties en buitenlandse diploma's.
19. Het lokaal bestuur zorgt ervoor dat er een voldoende aanbod tewerkstellingsplaatsen zijn in de **sociale economie** en waakt over de doorstroom naar reguliere bedrijven.
20. Het lokaal bestuur maakt maximaal gebruik van de hefboomen in het economisch beleid om de **evenredige arbeidsdeelname** van etnisch-culturele minderheden te bevorderen.
21. Het lokaal bestuur promoot duurzaam **ondernemerschap bij etnisch-culturele minderheden**. De stad/gemeente ondersteunt en verzorgt de netwerking met ondernemers van allochtone afkomst en betreft hen, bijvoorbeeld bij de uitwerking van een visie over het winkelbeleid.

IV. Onderwijs

22. Het **lokaal onderwijsbeleid** versterkt de kansen van alle kinderen. Zo speelt het lokaal bestuur in op de aansluiting tussen vraag en aanbod van onderwijs. Indien nodig voorziet de stad/gemeente proactief in **uitbreiding van het onderwijsaanbod** om capaciteitskort in scholen te vermijden (of op te lossen) en de vrije schoolkeuze te garanderen. De stad/gemeente stimuleert de samenwerking tussen scholen en andere sectoren zoals etnisch-culturele verenigingen. Ze organiseert kansrijke buitenschoolse opvang (studiebegeleiding, extra activiteiten taalstimulering Nederlands, kunsteducatie, sport).
23. Het lokaal bestuur voert een **taalbeleid** in het gemeentelijk onderwijs dat integraal aandacht besteedt aan het Nederlands en positief omgaat met meertaligheid.
24. Het lokaal bestuur betreft de **verenigingen van etnisch-culturele** minderheden bij het uittekenen van een lokaal gelijke onderwijskansenbeleid.
25. Het lokaal beleid besteedt aandacht aan de **stijgende onderwijskosten** die kinderen uit arme gezinnen verhinderen om adequaat te participeren aan schoolactiviteiten.

V. Sociaal beleid

26. Het **Sociaal Huis** waakt erover dat het etnisch-culturele minderheden voldoende bereikt. Het lokaal bestuur zorgt ervoor dat lokale gezondheids- en welzijnsvoorzieningen afgerekend worden op het bereik van etnisch-culturele minderheden.
27. Het lokaal bestuur ondersteunt initiatieven gericht op **senioren** uit etnisch-culturele minderheden.

VI. Jeugd en Vrije Tijd

28. Het lokaal bestuur investeert in voldoende ruimtes waar jongeren kunnen vertoeven en investeert in **basiswerk voor jongeren**.
29. Het lokaal bestuur voert een **gericht antidiscriminatiebeleid in de horeca** en het uitgangleven door portiers en uitbaters die een selectief deurbeleid voeren, effectief te sanctioneren door intrekking van vergunningen en administratieve boetes. Via een politiereglement zorgt de stad ervoor dat portiers een "bijzondere vergunning voor portiersactiviteiten" nodig hebben (naast de vergunning van Binnenlandse Zaken). Op deze manier kan de gemeente op een vlotte manier de vergunning intrekken bij discriminatie. Anderzijds voert de stad/gemeente ook een reglementering in om vergunningen van horeca-uitbaters tijdelijk of definitief wanneer die inbreuken plegen op de discriminatiewetgeving. Dit kan uitgewerkt worden onder de vorm van een administratieve sanctie opgelegd door het college van burgemeester en schepenen. Tot slot vragen we dat de stad/gemeente een structureel horecaoverleg in het leven roept om de problematiek van discriminatie te bespreken met alle actoren, waaronder ook de etnisch-culturele verenigingen.

VII. Wonen, huisvesting, ruimtelijk beleid, stadsvernieuwing

30. Het lokaal bestuur bevordert de **sociale en etnisch-culturele mix in wijken**, en waakt daarbij over het recht op wonen voor kwetsbare groepen en nondiscriminatie.
31. Het lokaal bestuur neemt maatregelen tegen **discriminatie op de woningmarkt**, zowel bij particulieren als bij vastgoedmakelaars. De stad/ gemeente werkt een politiereglement uit om snel en efficiënt op te treden tegen particulieren die hun intentie om te discrimineren kenbaar maken in advertenties en affiches. Om te vermijden dat bepaalde huurders/kopers worden afgeschrikt met een hogere fictieve huurprijs, zorgt de stad/de gemeente voor de toepassingen van de bepalingen in de huurwet die prijsaffichering verplicht maken. De stad/gemeente werkt hiervoor een politiereglement uit dat administratieve boetes mogelijk maakt aan de verhuurder of de makelaar.
32. Het lokaal bestuur hanteert een nultolerantie tegen **huisjesmelkerij**. Daarbij worden de daders bestraft, niet de slachtoffers.
33. Het lokaal bestuur garandeert een **voldoende aanbod sociale huisvesting**.
34. Het lokaal bestuur garandeert het recht op **wonen in een woonwagen** op hun grondgebied. De stad/gemeente voorziet voldoende standplaatsen voor permanent gevestigde woonwagenebwoners, kleine standplaatsen (10 plaatsen) voor woonwagenebwoners die elders geen plek vinden. Voorts geven lokale besturen vergunningen aan woonwagenebwoners zodat ze op hun privégrond een woonwagen mogen zetten.

VIII. Veiligheid en preventie

35. Het lokaal bestuur erkent dat veiligheid ook een bezorgdheid is van etnisch-culturele minderheden en waakt over de veiligheid van alle bewoners op het grondgebied, in alle wijken. Daarbij worden daders adequaat en kordaat **bestraft**. Tegelijk wordt er intensief geïnvesteerd in **preventie**, bijvoorbeeld via een actieve wijkwerking van de politie en via het aanspreken van het netwerk en de brugfunctie van zelforganisaties.
36. Het lokaal bestuur voert een gericht antidiscriminatiebeleid in zijn **politiekorps**. Zo kijkt de stad of de gemeente toe op de vorming en kennisontwikkeling van het politiekorps over racisme en discriminatie. Een degelijke verbalisering van inbreuken op de discriminatie en racismewetgeving verdient hierbij bijzondere aandacht.

Meer info: Maarten Messiaen, teamcoördinator beleid
02/204.14.23 maarten@minderhedenforum.be